37(07)
Д 792

Д. М. Дубініна, Н. С. Старжынская

ВМК «Мае першыя ўрокі»

РОДНАЯ МОВА

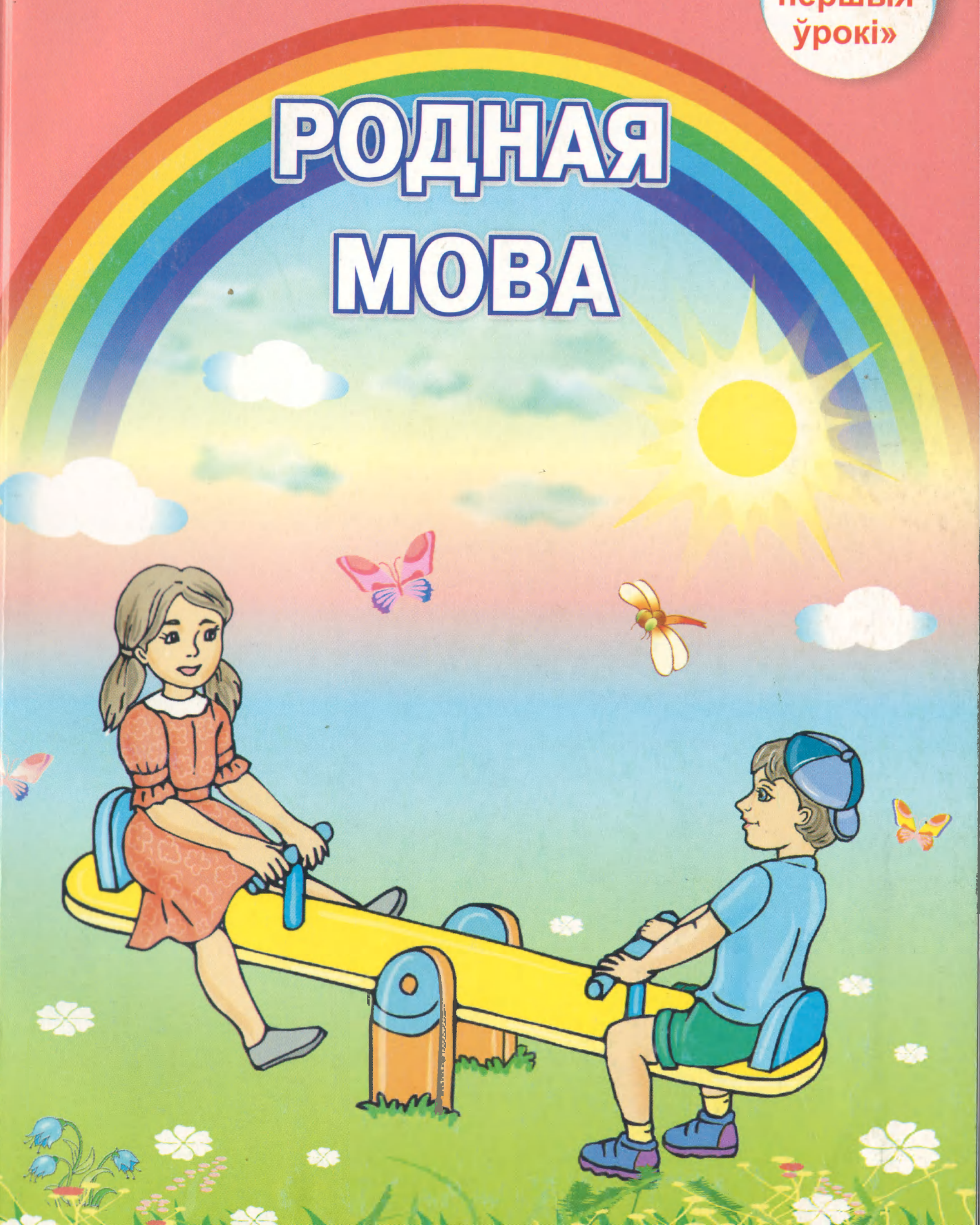

Ф5

ВМК «Мае першыя ўрокі»

Д. М. Дубініна, Н. С. Старжынская

РОДНАЯ МОВА

Вучэбна-метадычны дапаможнік
для педагогаў устаноў дашкольнай адукацыі
з беларускай мовай навучання

*Рэкамендавана
Навукова-метадычнай установай
«Нацыянальны інстытут адукацыі»
Міністэрства адукацыі
Рэспублікі Беларусь*

Ф 5

Мінск
Нацыянальны інстытут адукацыі
2020

БИБЛИОТЕКА БГПУ
инв. № 1743173

УДК 373.2.016:811.161.3
ББК 74.102
Д79

Серыя заснавана ў 2019 годзе

Р э ц э н з е н т ы:
кафедра спецыяльных педагагічных дысцыплін установы адукацыі «Брэсцкі дзяржаўны ўніверсітэт імя А. С. Пушкіна» (кандыдат філалагічных навук, дацэнт *В. М. Смаль*);
намеснік загадчыка на асноўнай дзейнасці дзяржаўнай установы адукацыі «Яслі-сад № 336 г. Мінска» *А. К. Місько*

Дубініна, Д. М.
Д79 Родная мова : вучэбна-метадычны дапаможнік для педагогаў устаноў дашкольнай адукацыі з беларускай мовай навучання / Д. М. Дубініна, Н. С. Старжынская. — Мінск : Нацыянальны інстытут адукацыі, 2020. — 128 с. (ВМК «Мае першыя ўрокі»).
ISBN 978-985-594-564-3.

Вучэбна-метадычны дапаможнік «Родная мова» з'яўляецца часткай ВМК «Мае першыя ўрокі», уключае метадычныя парады па развіцці маўлення і культуры маўленчых зносін, прыкладныя канспекты заняткаў для выхаванцаў старшай групы (ад 5 да 7 гадоў) у адпаведнасці з задачамі адукацыйнай галіны «Развіццё маўлення і культура маўленчых зносін» вучэбнай праграмы дашкольнай адукацыі.

Прызначаны для педагагічных работнікаў устаноў дашкольнай адукацыі з беларускай мовай навучання.

УДК 373.2.016:811.161.3
ББК 74.102

ISBN 978-985-594-564-3

© Дубініна Д. М., Старжынская Н. С., 2020
© Афармленне. НМУ «Нацыянальны інстытут адукацыі», 2020

УВОДЗІНЫ

Вучэбна-метадычны дапаможнік «Родная мова» з'яўляецца састаўной часткай комплексу «Мае першыя ўрокі» і накіраваны на развіццё маўлення і культуры маўленчых зносін дзяцей старэйшага дашкольнага ўзросту.

Актуальнасць вучэбна-метадычнага комплексу (ВМК) «Родная мова» ў тым, што ён забяспечвае наглядна-дыдактычнае і вучэбна-метадычнае аснашчэнне такой адукацыйнай галіны вучэбнай праграмы дашкольнай адукацыі, як «Развіццё маўлення і культура маўленчых зносін» (адукацыйныя кампаненты «Слоўнік», «Граматычны лад маўлення», «Гукавая культура маўлення», «Звязнае маўленне») у старшай групе ўстановы дашкольнай адукацыі з беларускай мовай навучання, выводзіць педагагічнага работніка на новы ўзровень дзейнасці, спрыяе павышэнню яго кампетэнтнасці.

Навучанне мове і развіццё маўлення разглядаюцца ў ВМК як у лінгвістычнай сферы (авалоданне моўнымі навыкамі — фанетычнымі, граматычнымі, лексічнымі), так і ў сферы зносін дзяцей паміж сабой і з дарослымі (авалоданне камунікатыўнымі ўменнямі). Адсюль важным з'яўляецца фарміраванне не толькі культуры маўлення, але і культуры зносін.

Мэта ВМК: развіццё вуснага маўлення і культуры маўленчых зносін выхаванцаў ад 5 да 7 гадоў на аснове авалодвання літаратурнай мовай беларускага народа; авалоданне канструктыўнымі спосабамі і сродкамі ўзаемадзеяння з дарослымі і дзецьмі.

Матэрыял, прадстаўлены ў ВМК, дае магчымасць выхавальніку дашкольнай адукацыі вырашаць наступныя задачы:

- развіццё камунікатыўных уменняў і навыкаў;

Змест

Уводзіны 3

Метадычныя парады па развіцці маўлення і культуры маўленчых зносін на беларускай мове выхаванцаў ад 5 да 7 гадоў 9

Канспекты заняткаў па развіцці маўлення і культуры маўленчых зносін на беларускай мове выхаванцаў ад 5 да 7 гадоў 15

Заняткі 1. Складанне апавядання з асабістага вопыту «Наш летні адпачынак» 15

Заняткі 2. Пераказ апавядання Клаўдзіі Каліны «Кампот» 19

Заняткі 3. Разглядванне рэпрадукцыі карціны Івана Хруцкага «Кветкі і плады» 22

Заняткі 4. Складанне кароткага апавядання па скорагаворцы 25

Заняткі 5. Пераказ апавядання Льва Талстога «Костачка» ... 27

Заняткі 6. Складанне апавядання па карціне «У садзе восенню» 30

Заняткі 7. Гутарка па тэме «Наша старшая група» 33

Заняткі 8. Параўнальнае разглядванне і апісанне любімых цацак 38

Заняткі 9. Пераказ апавядання Канстанціна Ушынскага «Чатыры жаданні» 41

Заняткі 10. Складанне апавядання па карціне «На агародзе восенню» 45

Заняткі 11. Складанне апавядання з калектыўнага вопыту пра восень 49

Заняткі 12. Разглядванне і апісанне прадметаў адзення 54

Заняткі 13. Пераказ казкі Канстанціна Ушынскага «Умей пачакаць» 56

Заняткі 14. Разглядванне карціны «Наша сям'я» і складанне апавядання з уласнага вопыту «Мая сям'я» 61

Заняткі 15. Складанне апісальнага апавядання «Зіма» 65

Заняткі 16. Гутарка па тэме «Дом, дзе мы жывём» 68

Заняткі 17. Пераказ апавядання Канстанціна Ушынскага «Разам цесна, а паасобку сумна» 71

Заняткі 18. Складанне апавядання па карціне «Зімовыя забавы» 73

Заняткі 19. Складанне апавядання па малюнках на тэму «Зіма» 77

Заняткі 20. Разглядванне і апісанне прадметаў посуду 80

Заняткі 21. Пераказ народнай казкі «Сава і дзяцел» 84

Заняткі 22. Складанне апавядання па карціне «Сабака са шчанятамі» 86

Заняткі 23. Складанне казкі або апавядання пра іголку ці іголкі 89

Заняткі 24. Гутарка на тэме «Пашы цацкі» 91

Заняткі 25. Пераказ урыўка з апавядання Канстанціна Ушынскага «Спрэчка жывёл» 93

Заняткі 26. Складанне апавядання па карціне «Куры» 95

Заняткі 27. Складанне апавядання з уласнага вопыту на тэме «Мая вуліца» 98

Заняткі 28. Разглядванне і апісанне вопраткі дзяцей 101

Заняткі 29. Пераказ апавядання «Прыйшла вясна» 103

Заняткі 30. Складанне апавядання па карціне «Кошка з кацянятамі» 106

Заняткі 31. Складанне апавядання на тэме «Вясна» 109

Заняткі 32. Размова на тэме «Мы прымаем гасцей» 111

Заняткі 33. Пераказ апавядання «Разумная варона» (паводле А. Смоліч) 114

Заняткі 34. Складанне апавядання па малюнку «Вожыкі» ... 116

Заняткі 35. Складанне апавядання з уласнага вопыту «Прафесіі дарослых» 119

Заняткі 36. Пераказ апавядання Канстанціна Ушынскага «Ранішнія промні» 121

Спіс выкарыстаных крыніц 124